

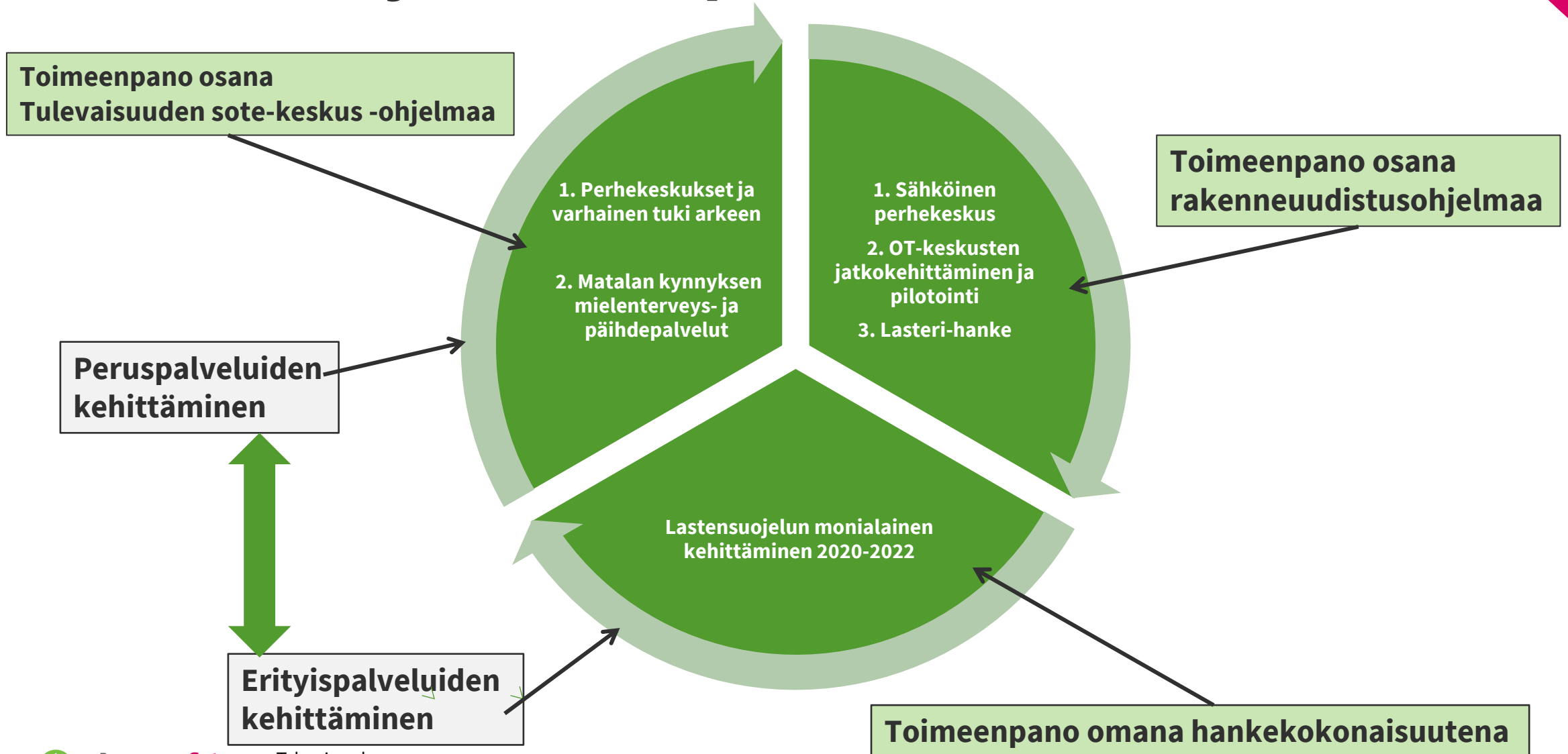
Lasten, nuorten ja perheiden palvelut osana kehittyvää sosiaali- ja terveydenhuoltoa

Johtava asiantuntija Hanne Kalmari

8.4.2021

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

LAPE-muutosohjelman sisältöalueet ja toimeenpano

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kehittämisen kokonaisuudesta

LAPE-muutosohjelma

Mielenterveysstrategian toimeenpano:

- Nuorten psykososiaalisten tuen menetelmien saatavuuden vahvistaminen
- Mielenterveysosaamisen vahvistaminen

Kuntoutuskomitean esitysten toimeenpano

Barnahus-hanke

OKM:n hallinnonalalla mm

- *Oikeus oppia -kehittämisohjelma*
 - Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen laadun, tasa-arvon ja hyvinvoinnin edistäminen sekä oppimiserojen kaventaminen ja oppimisen tuen vahvistaminen

VIP-verkosto

Tulevaisuuden sote-keskus –ohjelma: lasten ja perheiden peruspalveluiden kehittämien

Perhekeskukset ja varhainen tuki arjessa

Esimerkkejä kehittämissisällöistä:

- *Vakiinnutetaan ja yhtenäistetään maakunnan alueella olevien perhekeskusten toiminta ja integroidaan se Tulevaisuuden sote-keskus –konseptiin*
- *Vahvistetaan perhekeskusten kohtaamispaikkatoimintaa*
- *Kehitetään sosiaalihuoltolain mukaisia lapsiperheille suunnattuja palveluja ja jalkautetaan niitä*
- *Omatyöntekijä/case-manager mallien käyttöönotto*

**Kansallinen
perhekeskusverkosto
tukee
kehittämistyötä!**

Matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalvelujen vahvistaminen

Esimerkkejä:

- *Ammattilaisten osaamisen lisääminen sekä näyttöön perustuvien työmenetelmien implementointi*
- *Vahvistetaan lasten/nuorten toimintakyvyn muutosten varhaista tunnistamista sekä hoidon ja tuen saatavuutta perustasolla mm. koulu-uupumuksen vähentämiseksi ja koulupudokkuuden ehkäisemiseksi*
- *Kehitetään opiskeluhuollon palveluja ja maakunnallista koordinaatiota muiden perustason palvelujen kanssa*
- Mielenterveys- ja päihdepalveluiden osuutta kehittämistyössä olisi hyvä vahvistaa > täydennyshaun myötä mahdollisuus painottaa vahvemmin?

Sote- ja sivistystoimen yhteistyön vahvistaminen

Esimerkkejä si-sote –tahtotilasta hankesuunnitelmissa:

- *Luodaan kuntien kanssa yhteiset toimintatavat, mittarit ja prosessit lasten ja nuorten toimintakyvyn muutosten varhaiseen tunnistamiseen sekä toimintakyvyn vahvistamiseen*
- *Tiivistetään yhteistyötä erityisesti oppilashuollon ja psykososiaalisen tuen tarjoamisessa*
- *VIP- verkostotyöskentelyn maakunnallisen mallin rakentaminen*
- OPH:n tuki LAPE-kehittämistyölle vahvistumassa syksyllä resurssilisäyksen myötä!

Rakenneuudistus: hakemusten LAPE-sisällöt

Keskeiset LAPE-sisällöt

1. Osaamis- ja tukikeskusten (OT) kehittämistyö ja pilotointi

- Valmisteilla oleva palvelurakenne lasten, nuorten ja perheiden kaikkein vaativimpien palvelujen verkostoimiseen, kehittämiseen ja konsultaatioon. OT-keskusten tarkoituksena on varmistaa ne vaativinta erityisosaamista sekä monitieteisyyttä ja integraatiota edellyttävät palvelut, joita tarvitaan eri puolilla maata, mutta joita yksittäisen maakunnan ei ole toiminnallisesti eikä taloudellisesti mahdollista järjestää. Pilotteihin osallistuvat Tyks-, Kys- ja Oyks-erityisvastuualueiden kaikki maakunnat.

2. Sähköisen perhekeskuksen kehittämistyö

- Tavoitteena perusteiltaan kansallisesti yhtenäinen, mutta alueelliset variaatiot salliva sähköinen perhekeskus palveluiden oikea-aikaisuuden ja saavutettavuuden vahvistamiseksi
- Sähköiseen perhekeskukseen sisältyy sekä asiointiportaali että tietopankki, joista löytyy kootusti lasten, nuorten ja perheiden asiointiin liittyvää ajankohtaista tietoa, yhteisiä kansallisia palveluita sekä ohjauksia alueellisiin palveluihin
- Kehittämistyössä on mukana kymmenen alueellista hanketta rakenneuudistusrahoituksella sekä lisäksi keskeisiä sidosryhmiä.

3. LASTERI-hanke

- Luodaan kansallinen hakuohjelma ja tietopohja vaativaa ympärivuorokautista lastensuojelua lapsille, nuorille ja perheille antavista yksiköistä. Rekisteri toimii apuvälineenä sijaishuoltopaikan etsimisessä. Pilotin hakijana Keski-Uusimaa, muita osallistujia mm. Helsinki.
- Yhtenäiset tilastot ja tiedot tuotetun palvelun seurantaan ja arviointia varten.

Lastensuojelun monialainen kehittäminen 2020-2022

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos

Lastensuojelun monialainen kehittäminen 2020-2022

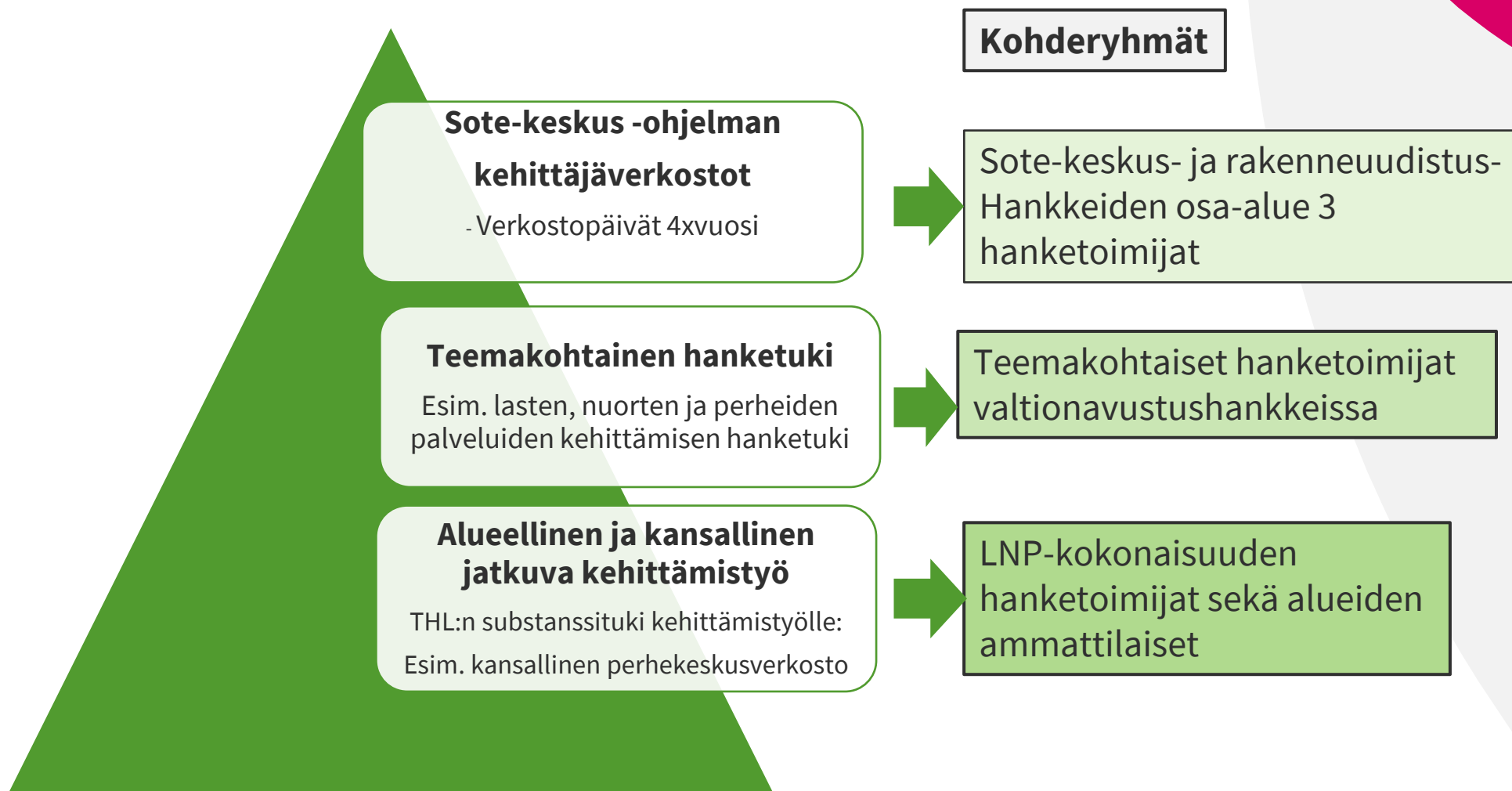
- Erityisenä painopisteenä lastensuojelun asiakkaana olevien lasten ja nuorten oikeus laadukkaaseen koulutukseen sekä yksilölliseen tukeen ja hoitoon varmistamalla **systemaattinen yhteistoiminta lastensuojelun ja opetustoimen sekä mielenterveys- ja päihdepalvelujen kesken.**
- Kehittämistyö organisoitu **viideksi alueelliseksi hankkeeksi yhteistoiminta-alueiden aluejaon mukaisesti.** Sosiaalialan osaamiskeskukset hankkeiden koordinaattoreina

Toimeenpanon tuen kokonaisuus

Hanketuen toimintamalli

Hanketuen sisältökokonaisuudet

	Sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnan kehittäminen		Kehittämistyön ja muutosjohtamisen edellytysten vahvistaminen		Digitaaliset palvelut ja tiedonhallinnan kansallinen ohjaus
THL Koordinaatio					
Hanke-toimisto	Asiakas- ja palveluohjaus	Moniammatillinen tiimimalli	Hankehallinnon tuki	Viestintä	Digitaaliset palvelut sote-keskuksissa
	Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kehittäminen	Sosiaalihuollon kehittämisohjelma	Hyötytavoitteiden arviointi	Kansalliset tiedonhallinnan toimintamallit	
Innokylä	Muutosjohtamisen valmennus		Toimintamallien kehittäminen Innokylän työkaluin		Kehittämistyön fasilitointi ja sparraus
Substanssi-yksiköt	Ikääntyneiden palvelut	Työkyvyn tuki	Ehkäisevä päihdetyö		Mielenterveyden edistäminen
	Osallisuus	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	Suun terveydenhuolto		Erillishankkeet

- Sisältöjen tarkentaminen ja toteutus yhteistyössä THL:n eri yksiköiden kanssa
- Hyödynnetään olemassa olevia verkostoja

Toteutus ja eteneminen, työsuunnitelma

Tukikokonaisuus	Yhteyshenkilö hanketoimistossa	Teemoja ja näkökulmia (esim.)	Työmuodot (esim.)
Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kehittäminen	Hanne Kalmari	Kehittämistyötä ohjaavat periaatteet: ➤ Systeminen työote LNP-palveluiden kehittämisessä ➤ Tietoperustaisuus Teemoja: • Nuorten palveluiden kehittäminen • Palveluiden integraatio (horisontaalinen, vertikaalinen, si-sote, perhekeskukset osana monialaista sote-keskusta) • Matalan kynnyksen miepä-palveluiden vahvistaminen	• Verkostotapaamiset lnp-palveluita kehittäville alueellisille hanketoimijoille • Seuraava verkostotapaaminen 10.5 • Huom: Lisäksi THL:n fokusoidumpi substanssituki esim. kansallinen perhekeskusverkosto, substanssituki lastensuojelun kehittämistyölle (lastensuojelun systeminen tiimimalli) tarpeen mukaan • Lisäksi ”LAPE-projektipäälliköiden” verkkokahvit 1xkk ja Teams-tiimi keskinäiseen tiedonjakamiseen.
Näyttöön perustuvien menetelmien käyttöönoton ja juurruttamisen tuki	Hanne Kalmari Outi Linnaranta/ Mielenterveysstrategia	• Johtamista tukevaa tietoa siitä, miten voidaan edistää näyttöön perustuvaa toimintaa alueilla • Tukee näyttöön perustuvien menetelmien käyttöönottoa ja juurruttamista LAPE-muutosohjelmassa sekä osana Mielenterveysstrategian toimeenpanoa (nuorten psykosos. menetelmien käyttöönotto) • Kohderyhmänä alueiden sote- ja sivistystoimen johtajat sekä Tulevaisuuden sote-keskus – ohjelman sekä Mielenterveysstrategian hankkeiden hanketyöntekijät + sidosryhmät	• Avasseminaari 14.1.2021 • Neljä koulutustilaisuutta (+pienryhmätyöskentelyä) • 22.3. klo 12.15-15.30 • 17.5. klo 12.30-16.00 • 15.9. klo 12.30-16.00 • 9.11. klo 12.30-16.00

Kehittämistyön integraatiota ja onnistumista edistävät

- **Kehittämishankkeiden ja –ohjelmien yhtenevät tavoitteet**
 - Osallisuus, lapsi- ja perhelähtöisyys, oikea-aikaisuuden ja varhaisen tuen vahvistaminen, palveluiden vaikuttavuuden vahvistaminen, ammattilaisten osaamisen vahvistaminen....
- **Systeeminen ajattelu lasten ja perheiden palveluiden kehittämistyön jäsentäjänä**
 - Systeeminen ajattelu tarkastelee kokonaisuuksia ja pyrkii ymmärtämään eri osien välisiä suhteita ja toimintalogiikkaa
 - **Lapsen ja perheen asiakaslähtöinen tuki:** Miten koko systeemi puhalttaa yhteen hiileen ja muotoutuu yksilöllisten tarpeiden mukaan (asiakastason palveluintegraatio)
 - **Palveluiden yhteensovittaminen** ja johtaminen kokonaisuutena (organisaatiotason näkökulma)
 - **Yhdessä määritelty tavoite**, toimijoiden välinen **jatkuva vuorovaikutus**, vaikuttavuuden mittaaminen ja toinen toisiaan vahvistavat toiminnot, nähdään välineinä systeemisen muutoksen aikaansaamiseksi
 - **Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmat ja strategiat systeemisen ajattelun tukena ja pohjana**
 - **Systeemi jatkuvassa muutoksessa > jatkuva tarve uudistua, orientoitua uudelleen, luovuus**

Hanne Kalmari
Johtava asiantuntija,
projektipäällikkö/
LAPE-muutosohjelma
etunimi.sukunimi@thl.fi
+358 29 524 7779

Kiitos!

